

birth, having breached their mothers' wombs.
{SBC}

ལྟ། VI བཟླས། བཟླ། ཟླས། (ཟླས།)

1. to look (at); to look (after); to be concerned (for); to observe; to investigate; to pay attention (to) ▫ {YBS} *dr̥ṣṭi*; *darśin*; *darśa* ▫ གཞན་རྒྱལ་སྤྱི་མཉམས་ཀྱིས་མིག་གིས་ཟླ། Others gazing with [their] eyes. {BCA} ▫ འདི་དག་ཞིབ་རྒྱུ་ཤེས་པར་འདྲོད་ན་ར་སྟོང་སྟོ་རིག་དང་ལེན་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་ལ་ཟླ་བར་བྱེད། If you wish to know about these in [more] detail, [you] should look in the Ra-dö Awareness and Knowledge and in [Pañchen So-nam Drak-pa's] *Illumination of the Thought* on the third chapter [of Dharmakīrti's *Commentary on (Dignāga's) "Compendium on Valid Cognition"*] and so forth. {JAK} ▫ ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་སོགས་དང་། འཆི་འཕོ་སོགས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐལ་བའི། འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལ་བཟླས། One observes transmigrators—without exception—who are suffering because of death and migration and so forth, and [because of] being born in the three bad migrations, etc. {ALP} ▫ མ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་བཟླས། The two parents looked at the sky. ▫ དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་ཉུང་འོངས་ནི་... Then, having gone to investigate the lineages in the southern regions, ... {A4C-C}

neg. **to not look (at)** ▫ {YBS} *nirapekṣa*
AUX.:

ཟླ་བར་བྱེད། ▫ *emph.* to gaze intently ▫ {KD} *paśyati* ▫ མཚུ་ནི་གཡོ་ཞིང་ཟླ་བར་བྱེད། [With her] lower lip quivering and gazing intently ... COLLOC.:

ཁ་ཐུར་དུ་ཟླ། ཁ་ཐུར་དུ་བཟླས། ཁ་ཐུར་དུ་བཟླ།
▫ to face downward; to face upside down; to keep one's head down ▫ {PW8-H} *avāṇmukhe ghaṭe*; {ADV} *pūrvābhisamdhāna* ▫ རྒྱད་ཁ་ཐུར་དུ་ཟླ་ཞིང་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་མ་ཉན་ཅིག་

ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། It is said, "O you, do not listen with your head down and without understanding." {PW8-H} ▫ བསྐྱ་ཡིན་པས་ཁ་ཐུར་དུ་བཟླས་པའོ། Since [the bell] is a lotus, [as a representation it] is facing upside down.

ཁ་ཐིར་ཟླ། ཁ་ཐིར་བཟླས། ཁ་ཐིར་བཟླ། ▫ to look away ▫ བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལས་ཁ་ཐིར་བཟླས་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱལ་སྤྱི་ནང་ན་བདག་གནས་ I will live amongst sentient beings who look away from the heart of enlightenment (i.e., Bodhgayā). {B2S-V}

ཉེ་བར་ཟླ།¹ ཉེ་བར་བཟླས། ཉེ་བར་བཟླ། ▫ to gaze upward expectantly ▫ {PU} *unmukhām* ▫ བཞིན་ཡང་མཛོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟུབ་པ་པོ་ལ་ཉེ་བར་ཟླ་བའོ། "A very beautiful face as well" [means] gazing upward expectantly at the practitioner. {PU}

ཉེ་བར་ཟླ།² ཉེ་བར་བཟླས། ཉེ་བར་བཟླ། ▫ to use a word figuratively ▫ (*ud-pra-ṽikṣ*): {CVS} *udprekṣā*

མདུན་གྱིས་ཟླ། མདུན་གྱིས་བཟླས། མདུན་གྱིས་བཟླ། ▫ to show respect; to honor ▫ {BSS, MND} *puraskṛta*; {C} *puratas-kṛta* ▫ བཙུན་ལྷན་འདས་འཁོར་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཅིང་མདུན་གྱིས་བཟླས་ནས་... The Bhagavān, having been surrounded and shown respect by many hundreds of thousands of groups, ...

རྒྱལ་པར་ཟླ། རྒྱལ་པར་བཟླས། རྒྱལ་པར་བཟླ། ▫ to see; to perceive ▫ (*vy-ava-ṽlok*): {HS} *vy-avalokayati* ▫ བྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྒྱལ་པར་ཟླའོ། [He] also saw those five aggregates as empty of their own nature. {HS}

ཞིབ་(ཆ་)ཟླ། ཞིབ་(ཆ་)བཟླས། ཞིབ་(ཆ་)བཟླ། ▫ to look carefully; to look into details ▫ གདན་ས་གྲགས་ཆེ་བ་རྒྱལ་ས་རང་རེདི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་ཞིབ་བཟླས་བ་བྱས་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་... Those who have not looked carefully at each of the histories of the greatly renowned seats of learning and so forth, ... {GCG}